

مر تضي فاخري در نوشتاري براي «روزنامه سر آمد»بررسی کرد

بخش اول

چشم انداز مدیریت یکپارچه دریایی ایران

چالش های موجود در مسیر ایجاد مدیریت یکپارچه دریا پایه چیست؟

گروه دریایا په – مر تضي فاخري – درياها و اقيانوس ها به عنوان بستر حيات و موتور محر كه اقتصاد جهاني، همواره نقش تعيين كننده اي در سرنوشت تمدن هاي انساني ايفا كرده اند. اين پهنه هاي آبي عظيم كه بيش از ۷۰درصد سطح كره زمين را پوشانده اند، نه تنها منبعي غني از مواد غذايي و انرژي هستند، بلكه شاهراه ارتباطي بين ملت ها و بستري براي تبادلات فرهنگي به شمار مي روند. بااين حال، مديريت اين منابع ارزشمند در عصر حاضر با چالش هاي بي سابقه اي مواجه شده است كه ماهيتي پيچيده و چندبعدی دارند.

به گزارش روزنامه اقتصاد سرآمد، مر تضي فاخري، دكترای مدیریت بازرگانی و کارشناس مسائل اقتصادی در نوشتاری اختصاصی برای این روزنامه به چالش های موجود در مسیر ایجاد مدیریت یکپارچه در امور دریایی کشور با نگاهی به وضعیت تقسیم کار ملی صورت گرفته توسط دستگاه های مختلف پرداخته است. این مطلب را در ادامه می خوانید:
رشد فزاینده فعالیت های انسانی در محیط های دریایی، از گسترشانی و صید صنعتی تا اکتشافات معدنی و توسعه زیرساخت های ساحلی، فشار بی سابقه ای بر اکوسیستم های ظریف دریایی وارد کرده است. همزمان، رقابت ژئوپلیتیک بر سر کنترل مسیرهای دریایی استراتژیک و منابع بستر دریاها، امنیت دریایی را به موضوعی حیاتی در روابط بین الملل تبدیل کرده است. این در حالی است که تغییرات اقلیمی و پیامدهای آن مانند افزایش سطح آب دریاها و اسیدی شدن اقیانوس ها، تهدیدی وجودی برای بسیاری از کشور های جزیره ای و جوامع ساحلی محسوب می شود.

در چنین شرایطی، مفهوم «مدیریت یکپارچه امور دریایی» به عنوان پارادایمی نوین در حکمرانی دریایی مطرح شده است. این رویکرد که بر هماهنگی بین بخش های مختلف اقتصادی، زیست محیطی و امنیتی تأکید دارد، در پی ایجاد تعادل بین بهره برداری از منابع دریایی و حفظ این اکوسیستم ها برای نسل های آینده است. بااین حال، تحقق این هدف مستلزم غلبه بر موانع متعددی است كه از ساختارهای ناكارآمد حكمرانی دریایی تا كمبودهای فناوریانه و تعارضات بین المللی را در بر می گیرد.

تعریف مدیریت یکپارچه امور دریایی
مدیریت یکپارچه امور دریایی به رویکردی جامع و

مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزستان خبر داد:

پیشرفت ۴۳ درصدی طرح توسعه اراضی ۶۰۰ هکتاری بندر امام خمینی (ره)

مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزستان گفت: طرح توسعه اراضی ۶۰۰ هکتاری بندر امام خمینی (ره) با هدف تقویت زیرساخت های لجستیکی و بندری وارد مرحله اجرایی شده و با سرمایه گذاری بیش از ۲۰ هزار میلیارد ریال با ۴۳ درصد پیشرفت در حال اجرا است.

به گزارش اقتصادسرآمد، ابوطالب گریلو با اشاره به پیشرفت مطلوب عملیات اجرایی طرح توسعه اراضی

۶۰۰ هکتاری منطقه ویژه اقتصادی بندر امام خمینی (ره) به ایرنا اظهار کرد: این طرح نقش کلیدی در ارتقای جایگاه بندر امام خمینی (ره) به عنوان قطب استراتژیک اقتصاد کشور خواهد داشت.

وی افزود: بر اساس طرح جامع کاربری اراضی، این منطقه به چهار بخش اصلی تقسیم بندی شده و بخش عمده اراضی به فعالیت های لجستیکی، انبارداری و پشتیبانی بندری اختصاص یافته تا ظرفیت جابه جایی کالا افزایش یابد.مدیرکل بنادر و دریانوردی خوزستان ادامه داد: بخش دوم شامل اراضی با کاربری صنعتی و خدماتی است که برای احداث صنایع وابسته به بندر و خدمات فنی و مهندسی در نظر گرفته شده تا زنجیره ارزش افزوده در منطقه تقویت شود.

وی تصریح کرد: اراضی با کاربری حمل و نقل و ترانزیت به عنوان سومین بخش و شامل پایانه های کانتینری و امکانات ترانزیتی است و نقش محوری در تسهیل جابه جایی کالا خواهد داشت.

وی خاطر نشان کرد: در راستای رعایت ملاحظات زیست محیطی، بخشی از اراضی به ایجاد فضاهای سبز و تاسیسات جمع آوری و تصفیه پساب اختصاص یافته است.

گریلو بیان کرد: همچنین در مرحله احداث زیرساخت ها، عملیات حفاری و تثبیت بستر برای آماده سازی زمین، ایجاد شبکه های آب و برق، توسعه مسیر های دسترسی و فنس کشی محدوده در دستور کار قرار گرفته است.وی تأکید کرد: این طرح پس از اتمام فاز مطالعاتی و اخذ مجوز های قانونی، با هدف جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی، ایجاد اشتغال و افزایش درآمد منطقه ویژه اقتصادی آغاز شده و امکان توسعه فعالیت های بندری و دریایی را فراهم خواهد کرد.

خبر

معاون استانداری بوشهر گفت:

صدور مجوز سفر لنج های بازمانده از سهمیه ۱۴۰۲ استان بوشهر

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری بوشهر گفت: با موافقت ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، لنج هایی که به دلایل مختلف موفق به استفاده از سهمیه سفر دوم سال ۱۴۰۲ نشده اند، مجاز به انجام این سفر تا پایان خردادماه ۱۴۰۴ خواهند بود.

به گزارش اقتصادسرآمد، رسول رستمی به ایرنا افزود: این تصمیم براساس پیگیری های مستمر استاندار بوشهر و نمایندگان مردم استان در مجلس شورای اسلامی و با هدف رفع مشکلات مرز نشینان اتخاذ شده است.

اهمیت نخست از جایگاه ویژه محیط های دریایی به عنوان بستر اصلی تجارت بین المللی ناشی می شود؛ جایی که بیش از ۸۰درصد حجم تجارت جهانی از طریق راه های آبی انجام می پذیرد. از سوی دیگر، دریاها منبع عظیم و تجدیدپذیری از منابع غذایی محسوب می شوند که امنیت غذایی میلیارد ها نفر در سراسر جهان به آن وابسته است. در بعد زیست محیطی، اقیانوس ها به عنوان بزرگ ترین تنظیم کننده های اقلیمی كره زمین عمل کرده و با جذب دی اکسیدكربن، نقش تعیین كننده ای در تعدیل اثرات تغییرات آب و هوایی دارند.

اهمیت مدیریت یکپارچه زمانی آشکارتر می شود که به رقابت فزاینده بر سر منابع دریایی توجه کنیم. ذخایر عظیم نفت و گاز در بستر دریاها، معادن ارزشمند و منابع ژنتیکی کمیاب، دریاها را به کانون توجه بازیگران اقتصادی و سیاسی تبدیل کرده است. این در حالی است که فعالیت های انسانی مانند ماهیگیری بی رویه، آلودگی های صنعتی و توسعه بی ضابطه ساحلی، اکوسیستم های دریایی را با تهدیدات جدی مواجه ساخته است. مدیریت یکپارچه با ایجاد هماهنگی بین بخش های مختلف، از تشدید این تنش ها جلوگیری می کند.

از منظر امنیتی نیز دریاها همواره صحنه رقابت های قدرت های جهانی بوده و تضمین امنیت خطوط کشتیرانی و مقابله با تهدیداتی مانند دزدی دریایی، قاچاق و تروریسم دریایی نیازمند همکاری های بین المللی و مدیریت هوشمندانه است. در سطح ملی، مدیریت یکپارچه امور دریایی از موازی کاری نهادهای مختلف جلوگیری کرده

و با ایجاد هماهنگی بین سازمان های دریایی، بهره وری را افزایش می دهد. این رویکرد همچنین با در نظر گرفتن ملاحظات توسعه پایدار، به کشورها کمک می کند تا در عین بهره برداری اقتصادی از دریاها، میراث طبیعی خود را برای نسل های آینده حفظ کنند.

نکته حائز اهمیت دیگر، نقش مدیریت یکپارچه در مواجهه

با چالش های نوظهوری مانند افزایش سطح آب دریاها، اسیدی شدن اقیانوس ها و پیامدهای تغییرات اقلیمی بوده که نیازمند پاسخ های هماهنگ و علمی است. در واقع، مدیریت یکپارچه امور دریایی به عنوان راهبردی کلیدی، همگرایی بین اهداف اقتصادی، امنیتی و زیست محیطی را ممکن ساخته و زمینه را برای تحقق توسعه پایدار دریایی فراهم می آورد. این امر به ویژه برای کشورهای ساحلی که اقتصاد آن ها به شدت به منابع دریایی وابسته بوده، از اهمیت راهبردی برخوردار است.

سخن پایانی

مدیریت یکپارچه امور دریایی به عنوان ضرورتی انکارناپذیر در عصر حاضر مطرح است؛ عصری که دریاها و اقیانوس ها به کانون چالش ها و فرصت های بی سابقه تبدیل شده اند. این مقاله با بررسی عمیق ابعاد مختلف مدیریت دریایی، از تعریف و اهمیت آن تا چالش های پیچیده و راهکارهای پیشنهادی، تصویری جامع از وضعیت کنونی و مسیر پیش رو ترسیم کرده است. آنچه به وضوح قابل مشاهده است، ماهیت چندبعدی و به هم پیوسته مسائل دریایی است که هرگونه راه حل جزئی و تک بعدی را بی اثر می سازد.

در پایان باید به خاطر داشت که مدیریت مؤثر امور دریایی تنها به نفع نسل حاضر نیست، بلکه سرمایه گذاری ارزشمندی برای آیندگان محسوب می شود. حفاظت از این اکوسیستم های حساس و منابع ارزشمند، در واقع حفاظت از آینده بشریت است. با اتخاذ رویکردی پیشگیرانه، مشارکتی و علم محور، می توانیم به سوی تحقق حکمرانی مطلوب دریایی گام برداریم؛ حکمرانی ای که در آن توسعه اقتصادی، عدالت اجتماعی و حفظ محیط زیست در هماهنگی کامل با یکدیگر قرار دارند. این همان مسیری است که باید با عزمی راسخ و دیدگاهی بلندمدت در پیش بگیریم.

حمیدرضا محمدحسینی تختی خبر داد:

توسعه زیر ساخت های بنادر شرق هرمزگان در دستور کار است

مدیر بنادر و دریانوردی شهید باهنر و شرق استان هرمزگان از توسعه زیرساخت های

بنادر این حوزه در سال جاری خبر داد.

به گزارش اقتصادسرآمد، حمیدرضا محمدحسینی تختی در جلسه بررسی آخرین وضعیت پروژه های فنی، مهندسی و عمرانی این مدیریت اظهار کرد: اقدامات حوزه معاونت فنی و مهندسی روال حرکتی قابل توجهی دارد و موجب رضایتمندی عموم شده است.وی با تأکید بر توجه به مقوله اقتصاد دریامحور، افزود: توسعه بنادر تجاری کوچک در شرق استان و خصوصاً منطقه مکران، از اقدامات مهم این مدیریت است.مدیر بنادر و دریانوردی شهید باهنر و شرق استان هرمزگان با تأکید بر الگوی همدلی، همراهی و دلسوزی در امور مختلف، خاطر نشان کرد: اولویت بندی در حوزه تعمیر، نگهداری و اجرای پروژه ها یکی از مهمترین مسائلی است که باید مدنظر قرار داشته باشد. محمدحسینی تختی از توسعه زیرساخت ها در بنادر زیرمجموعه این مدیریت به عنوان یکی از برنامه های اساسی این مدیریت در سال جاری یاد کرد و گفت: بخش مهمی از حلقه آخر تحقق شعار سال، «سرمایه گذاری بی تولید»، به بندر ختم می شود.

وی در بخش دیگری از سخنانش نیز تصریح کرد: تسهیل صادرات، به عنوان یکی از فعالیت های مهم تجاری، موجب تقویت تولید در داخل کشور می شود.

این مقام مسئول همچنین با اشاره به اینکه HSE باید در تمام مراحل اجرای پروژه و بهره برداری از آن مدنظر تمامی بخش ها قرار داشته باشد، تأکید کرد: دریافت گواهی HSE از سوی تمامی پیمانکاران بخش های مختلف الزامی است.مدیر بنادر و دریانوردی شهید باهنر و شرق استان هرمزگان افزود: انجام مطالعات دقیق و پیش بینی موارد مختلف، باید یکی از اصلی ترین برنامه های معاونت فنی و مهندسی، پیش از اجرای هر پروژه باشد، چرا که این مسئله موجب کاهش مشکلات و هزینه ها می شود.

محمدحسینی تختی ادامه داد: دوری از سلیقه محور و تعیین ضوابط مشخص در اجرای پروژه ها، یکی دیگر از وظایف این حوزه است که باید در سال جاری تکمیل شود.

وی ادامه داد: در ششمین جلسه کارگروه ماده ۴ قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی که با هدف بررسی چالش ها و موانع اجرای این قانون برگزار شد، بر اساس مصوبه یازدهم کارگروه مقرر شد لنج های جامانده از سفر دوم سال گذشته بتوانند از این ظرفیت استفاده کنند.رستمی اظهار کرد: بر این اساس، سازمان بنادر و دریانوردی با هماهنگی اداره کل نظارت بر گمرکات استان مکلف شد فهرست لنج های مشمول را تهیه و برای تأیید به ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز ارسال کند.معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری بوشهر یادآور شد: با موافقت رسمی این ستاد، از صبح فردا (سه شنبه) لنج های مشمول می توانند با مراجعه به گمرک و دریافت سوخت، فرایند خروج خود را آغاز کنند. وی با قدردانی از همکاری نهادهای مرتبط گفت: از تلاش های اعضای کارگروه ساماندهی مبادلات مرزی استان، دستگاه های اجرایی، نمایندگان مجلس، اعضای کارگروه ماده ۴ و مدیران ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز که در راستای حل مسائل مرز نشینان همکاری مؤثر داشته اند، صمیمانه سپاسگزاری می کنیم.

چهارشنبه- ۷ خرداد ۱۴۰۴- سال یازدهم- شماره ۲۲۱۲

دریا پایه ۳

بنادر

دادستان هندیجان: ۴۰۰ تن کالای رسوبی در بندر سجافی باید تعیین تکلیف شود

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان هندیجان گفت: ۴۰۰ تن کالای رسوبی بیش از چهار ماه در بندر سجافی این شهرستان بلا تکلیف مانده که عمده مشکل آن مراجعه نکردن صاحبان کالا است.

به گزارش اقتصادسرآمد، سجاد احمدی در این خصوص بیان کرد: در راستای تأکیدات رییس قوه قضاییه مبنی بر تسریع در تعیین تکلیف و ترخیص کالاهای مانده در انبارهای گمرک و بندر کشور، دستور قضایی به منظور تعیین تکلیف و ترخیص کالاهای رسوبی در این بندر داده شده است.

وی با تأکید بر اینکه ظرف مدت یک ماه نسبت به تعیین تکلیف این کالاها اقدام شود ادامه داد: کالاهای رسوبی علاوه بر اشغال فضای انبارهای گمرک، با توجه به شرایط آب و هوایی منطقه و احتمال خسارت به این کالاها، ضرورت دارد نسبت به تعیین تکلیف آن ها اقدام شود.

دادستان عمومی و انقلاب شهرستان هندیجان از تمامی دستگاه ها خواستار همکاری با گمرک برای تعیین تکلیف این کالاها شد.

به گزارش ایرنا، بندر تجاری سجافی هندیجان در فاصله ۳۳ کیلومتری این شهرستان قرار دارد و هم اکنون ۲۲۰ فروند شناور تجاری در این بندر فعالیت دارد.

دادستان مرکز استان خوزستان پیش از این گفت: ۲۰۱ ردیف کالا رسوبی در انبارهای گمرک استان تعیین تکلیف شدند و برخی اقلام به دلیل غیر قابل مصرف بودن یا نداشتن شرایط قانونی لازم، امحا خواهند شد.

ضرورت به کارگیری نیروهای متخصص دریایی در بندار شمال

مدیرکل بنادر و دریانوردی مازندران بر ضرورت به کارگیری نیروهای متخصص دریایی تأکید کرد و گفت: نظارت بیشتر بر عملیات تخلیه و بارگیری الزامی است.

به گزارش اقتصادسرآمد، سعید کیا کجوری در حاشیه نشست هم اندیشی مدیران بنادر شمالی در منطقه ویژه اقتصادی بندر نوشهر گفت: در این نشست راهکارهای ایجاد وحدت رویه در زمینه وصول مطالبات سازمان از شرکت های کشتی رانی مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

وی افزود: همچنین در این نشست مهم ترین چالش های حوزه های دریایی و بندری در بنادر شمالی، ضرورت به کارگیری نیروهای متخصص دریایی، پیشگیری از حوادث احتمالی دریایی، نظارت بیشتر بر عملیات تخلیه و بارگیری کشتی ها و ... مورد بررسی قرار گرفت.

وی گفت: این نشست با هدف بررسی چالش های دریایی و بندری در منطقه ویژه اقتصادی بندر نوشهر برگزار شد.مازندران سه بندر در نوشهر، امیرآباد و فردو نکتار دارد.

استقرار ۱۶۰۰ نفر ناجی غریق در نوار ساحلی کاسپین

معاون ستاد ساماندهی سواحل و دریای استانداری مازندران، گفت: بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته تا پایان خرداد ماه به ترتیب حدود هزار و ۶۰۰ نفر ناجی غریق در نوار ساحلی استان جهت ارائه خدمات امداد و نجات استقرار می یابند.به گزارش اقتصادسرآمد، فضل الله کتبیادی با اشاره به شروع فصل شنا و ورود گردشگران به نوار ساحلی دریای کاسپین از استقرار ناجیان غریق در نوار ساحلی استان خبر داد و به مانا گفت: براساس برنامه ریزی های صورت گرفته تا پایان خرداد ماه به ترتیب حدود هزار و ۶۰۰ نفر ناجی غریق در نوار ساحلی استان جهت ارائه خدمات امداد و نجات استقرار می یابند. معاون ستاد ساماندهی سواحل و دریای استانداری مازندران، افزود: از این تعداد هزار و ۴۰۰ نفر ناجی غریق توسط استانداری و بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ نفر ناجی غریق نیز توسط هلال احمر استقرار خواهند یافت.

وی با اشاره به آغاز ۶ طرح سالم سازی دریا در نوار ساحلی کاسپین از تاریخ سوم خرداد، بیان داشت: علاوه بر فعال شدن این طرح ها، ناجیان غریق استانداری نیز در نقاط خطر آفرین استقرار یافته اند. به گفته این مقام مسئول در استانداری مازندران، حضور ناجیان غریق نقش مهمی در کاهش چشمگیر غرق شدگی ها خواهد داشت، همانطور که سال گذشته شاهد این مهم بودیم؛ همچنین طرح های ساماندهی دریا نیز با مدیریت بخش خصوصی به گردشگرانی که قصد شنا در محیطی امن را داشته باشند در طول نوار ساحلی استان مازندران خدمات رسانی می کنند.